

Ime predmeta 1	VELIKA ELEKTRIČNA LOKOMOTIVA
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.256.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	510:IDR;RS-23
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Transport – druge oblike transporta , Topilnica / Topilništvo, žganje rude

OPIS

Kratek opis	Dvoosna lokomotiva ima sledeče karakteristike: enosmerni motor z močjo 11,2 kW (15 HP), napetostjo 400 V, tokom 41 A in 570 vrt/min. Lokomotiva ima šest stopenj za naprej in nazaj ter ročno zavoro. Njeno upravljanje omogoča izredno učinkovito montiran reostat (kontroler) v ležeči izvedbi. Ima kombinirane spenjače za spenjanje vagonetov obeh tirnih širin (0,475 m in 1 m). V času obratovanja razvije hitrostjo 5 – 10 km/h.
Mere	Dolžina 361 cm, širina 155,5 cm, višina 310 cm; masa 4800 kg.
Materiali	Lito železo, jeklo.

Datacija

1902

Avtor / Proizvajalec

Siemens&Halske Wien.

Slikovne priloge

Prvotna raba

Za prevoz rude od prebiralnice in drobilnice rude – Bašerije do žgalnice so pri idrijskem rudniku uporabljali dve električni lokomotivi za tir širine 1000 mm. Poleg tega so za transport rude od jaška Jožef do Bašerije uporabljali še dve električni lokomotivi za tir širine 475 mm. Dolžina proge od bunkerjev Jožefovega jaška do Bašerije je bila 700 m, od tu do žgalnice pa 850 m, skupaj torej 1550 m. Električni tok so lokomotive dobivale iz rudniške elektrarne HE Pečnik v Spodnji Idriji. Daljnovod je imel napetost 2500 V, v Bašeriji je bil nameščen postroj za pretvorbo izmeničnega toka v enosmerni tok. Reostat je strojevodji omogočal enakopravno upravljanje elektromotorja iz obeh mest, »zadaj« in »spredaj. Transport rude je potekal v dveh delovnih izmenah, in sicer od 4. do 12. ure ter od 12. do 20. ure. V izmeni je voznik opravil 20 do 25 prevozov. V posamezni kompoziciji je bilo 8 konjskih vagonov ali pa 18 manjših vagonov za tir širine 475 mm. Zadnji transport rude z lokomotivo je bil opravljen v začetku leta 1957. Takrat je pričela obratovati žičnica od nove nakladalne postaje pri Jožefovem jašku do separacije in drobilnice nad topilnico, v dolžini 1100 m.

Sedanja raba

Velika električna lokomotiva se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna tehniška dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je del zbirke »Rudniški stroji in naprave« Mestnega muzeja Idrija. Od 20.6.2000 je odprta razstava restavriranih rudniških lokomotiv. V sklopu slednje je na ogled postavljanja tudi opisana lokomotiva. Slednja je edinstvena, saj gre za edino ohranjeno lokomotivo za tir širine 1000 mm v Sloveniji. Tudi v svetu je tovrstnih lokomotiv ohranjeno zelo malo. Običajno so namreč izdelane za ožji tir.

Prvotna lokacija

Rudnik živega srebra Idrija (od Jožefovega jaška do prebiralnice in drobilnice rude –Bašerije)

Sedanja lokacija	Območje Jožefovega jaška, nakladalna postaja žičnice.
-------------------------	---

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Pri restavriranju v letu 2000 so bili vsi deli lokomotive razstavljeni. Površine so bile očiščene s peskanjem in zaščitene s temeljno ter pokrivno barvo. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
--------------------------------------	--

Sedanje stanje	dobro
-----------------------	-------

Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.
------------------------	-----------------------------

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija; - Zelenc, Anton. In vendar se giblje: katalog rudniških strojev in naprav. Idrija, Mestni muzej Idrija, 2001; - Zelenc, Anton. Idrija municipal museum: restored mine machines and devices of the Idrija mercury mine. Patrimoine de l'industrie, 2004, str. 17-19.
--	---

Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
----------------------	---------------------

Izpolnjeval je	Miha Kosmač
-----------------------	-------------

Datum objave	11. 3. 2018
---------------------	-------------

Datum urejanja	Never
-----------------------	-------
